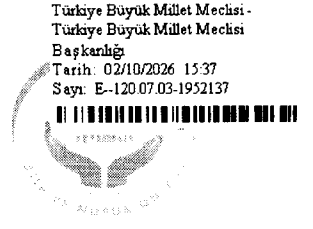

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23297541

Konu : Soru Önergeleri (7/40049)

7/40049
GK 107

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.02.2026 tarihli ve 1800621 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Kars Milletvekili Sayın Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/40049 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/40049 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 4DC13DD5-29DA-40DB-8C23-083286414EC3

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Kars Milletvekili Sayın **Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT'e Ait 7/40049 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız bünyesinde, Sağlık Bakanlığının yetkili hastanelerinden alınan Engelli Sağlık Kurulu Raporlarını esas alan "Ulusal Engelli Veri Sistemi" yer almaktadır. Söz konusu sistemde, Engelli Sağlık Kurulu Raporu almak için yetkili hastanelere başvurmuş ve hizmet almak için devletle temasa geçmiş bireyler yer almaktadır. Ağustos 2026 itibarıyla; depremde etkilenen illerde yaşayan engelli sayısı; Adana 110.061, Adıyaman 55.673, Diyarbakır 151.026, Elazığ 48.544, Hatay 90.683, Kahramanmaraş 80.944, Gaziantep 90.780, Malatya 65.689, Şanlıurfa 142.365, Kilis 11.197, Osmaniye 33.476'dır. Bu kişilere ilişkin daha kapsamlı verilerin Sağlık Bakanlığından alınmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Bu kapsamda "herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi" olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu yasal güvence altına alınmıştır.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde yapılı çevre, özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ile bilgilendirme hizmetleri, bilgi ve iletişim teknolojisinin erişilebilir olması hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Kanunun geçici 2 ve 3 üncü maddelerinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından şehir içinde sunulan ya da denetlenen toplu taşıma hizmetlerinde erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik amir hükümlere yer verilmiştir.

Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel mevzuat 3194 sayılı İmar Kanunu'nun uygulama yönetmeliği "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği"dir. Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerinin daha ayrıntılı olarak (bahçe tesviyeleri, bina girişleri, piyesler ve koridorlar, kapılar, merdivenler, asansörler, tuvaletler, yönlendirme, bilgilendirme ve işaretlemeler) Yönetmelikte yer alması için teknik metin oluşturulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 03.07.2017 tarihinde Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında yeni inşa edilecek binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturularak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'ne eklenmiştir.

Bakanlığımız tarafından ülkemiz uzmanlarının ve yabancı uzmanların katkılarıyla engelliler için acil durum ve tahliye planı ile sistemlerinin erişilebilirliği ilkelerinin belirlenerek standartlara ve uygulamalara bu ilkelerin aktarılması hedefiyle ilk aşamada mevcut durum tespitine yönelik 15-16 Haziran 2021 tarihlerinde "Uluslararası Katılımlı Acil Durum ve Tahliye Planları ile Sistemlerinin Erişilebilirliği Çevrimiçi Çalıştayı" düzenlenmiştir.

10-11 Aralık 2021 tarihlerinde Bakanlığımız tarafından Cumhurbaşkanlığı İcraat Programları IV. 180 Günlük Eylem Planı kapsamında yer alan “Acil Durum Erişilebilirliği Standart Ölçütlerinin Geliştirilmesi Çevrimiçi Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızca fiziksel çevrenin erişilebilirliğinin sağlanması amacıyla, eğitim faaliyetlerine sürekli olarak devam edilmekte olup kamu kurum ve kuruluşlarına, üniversitelere ve belediyelere yönelik eğitimler verilmektedir. Konutlarda erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik fiziksel çevrenin erişilebilirliğinin sağlanması amacıyla;

- 2 Aralık 2025 tarihinde Hatay ilindeki kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan teknik personele yönelik, Hatay’ın yeniden yapılanma sürecinde proje hazırlıkları, inşaat ve denetim süreçlerinde dikkat edilmesi gereken standartlar konusunda eğitim gerçekleştirilmiştir.
- 15 Aralık 2025 tarihinde Hatay ilinde belediyelerde görev yapan teknik personele yönelik bilgilendirme yapmak üzere “Erişilebilirlik Atölyeleri: Binalar, Açık Alanlar ve Ulaşım” atölyesi Türkiye Belediyeler Birliği iş birliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 17 Aralık 2025 tarihinde Adana ilinde belediyelerde görev yapan teknik personele yönelik yeni inşa edilecek veya tadilat yapacak olan belediyelerin ihale, projelendirme, inşaat ve kontrolörlük süreçlerinde dikkat etmesi gereken standartlar konusunda bilgilendirme yapmak üzere “Erişilebilirlik Atölyeleri: Binalar, Açık Alanlar ve Ulaşım” atölyesi Türkiye Belediyeler Birliği iş birliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 18 Aralık 2025 tarihinde Adana ilinde kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan teknik personele yönelik “Erişilebilirlik Semineri” gerçekleştirilmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem afetinin ardından geçici barınma alanlarında engelli ve yaşlı bireylerin sosyal hizmetlere erişimlerini sağlamak amacıyla çeşitli iş birliği faaliyetleri ve projeler yürütülmüştür.

Bu kapsamda, 65+ Yaş Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki konteyner kentlere, toplam 60 adet engelli ve yaşlı bireylerin kullanımına uygun tuvalet ve banyo kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Konteyner kentlerde yaşamını sürdüren ve Bakanlığımızın evde bakım yardımından faydalanan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın yaşam standartlarını yükseltmek amacıyla UNICEF iş birliğinde Adıyaman iline 150 adet, Hatay iline 300 adet ve Kahramanmaraş iline 150 adet olmak üzere toplamda 600 adet klozete uyumlu engelli banyo/ tuvalet sandalyesi tedarik edilmiştir. Çeşitli konteyner üreticisi firmaların imalatlarının erişilebilirlik standartlarına uygunlukları Genel Müdürlüğümüz teknik personellerince üretim tesislerinde yerinde kontrol edilerek, teknik raporlar hazırlanmış ve firmalara teknik destek sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde “Depremden Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Destek Projesi” yürütülmüştür. Mayıs 2023-Haziran 2025 arasında yürütülen proje ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psiko-sosyal destek verilmesi amaçlanmıştır. Proje kapsamında, 4 ilde (Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya) belirlenen konteyner kentlere erişilebilir ıslak zeminleri (wc, banyo) olan, geniş, tam donanımlı, Bakım ve Rehabilitasyon Üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşlı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmuştur. Ayrıca, konteyner

kentlere saha ziyareti düzenlemek suretiyle engelli ve yaşlı bireylere bakım ve psiko-sosyal destek hizmetleri sağlanmıştır.

Depremden etkilenen 10 ilimizde evde bakım yardımından yararlanan engelli birey sayısı 2026 yılı Temmuz ayı itibarıyla Adana 15.074, Adıyaman 6.857, Diyarbakır 21.045, Gaziantep 11.263, Hatay 13.903, Kahramanmaraş 8.467, Kilis 1.396, Malatya 5.992, Osmaniye 4.402, Şanlıurfa 18.810'dur.

2025 yılında Bakanlığımız Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğüne; evde bakım yardımı ödemeleri ile ilgili talep ve şikayetler, engelli ve yaşlı bakım kuruluşlarından bakım hizmeti alma talebi, engelli ve yaşlı bakım kuruluşları ile ilgili şikayetleri içeren konularda 322 başvuru ulaşılmış olup CİMER sisteminde bakım hizmetlerinin sürekliliğinde yaşanan sorunlara ilişkin bir başlık bulunmamaktadır.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem afetinin ardından, Bakanlığımız Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde öncelikle depremden toplumun diğer üyelerine göre daha fazla etkilenen kesimleri arasında yer alan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaç ve sorunlarının çözümüne yönelik kriz masası oluşturulmuştur.

Depremin ilk ayında, engelli ve yaşlı vatandaşlardan profesyonel bakıma ihtiyacı olduğu tespit edilen 312'si yaşlı ve 978'i engelli olmak üzere toplam 1.290 vatandaş, farklı illerdeki yatılı bakım kuruluşlarına yerleştirilmiştir.

Evde bakım yardımından faydalanan, bakım veren aile üyesi ya da yakını kaybeden 193 ağır engelli birey için sosyal inceleme yapılmış olup; 14 engelli vatandaşımız yatılı kuruluşlarımızda korunma ve bakım altına alınmıştır. 179 engelli vatandaşımıza ise vefat eden yakını dışında farklı bir yakını bakım vermek istediğinden dolayı evde bakım yardımı ile desteklenmeye devam edilmiştir.

Deprem nedeniyle hastanelerde tedavi gören 1.044 kişi hastanelerde ziyaret edilerek sosyal inceleme yapılmıştır.